

Barnehagelæreren og sinte barn

Barnehagelærers handlinger i møte med sinte barn som utagerer fysisk

Mali Sjøberg
Kandidatnummer: 3

Bacheloroppgave
BDBAC4900

Trondheim, april 2022

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innhold

1.0 Innledning.....	3
2.0 Tema og problemstilling.....	4
2.1 Begrepsavklaring.....	5
3.0 Teori.....	6
3.1 Respekt.....	6
3.2 Trygg tilknytning.....	6
3.3 Emosjoner.....	6
3.4 Regulering av følelser.....	6
3.5 Emosjonell kompetanse.....	7
3.6 Hvorfor er emosjonell kompetanse viktig?.....	7
3.7 Selvkontroll.....	8
3.8 Barns strategier for å beholde selvkontroll.....	9
3.9 Speiling.....	10
3.10 Lavaffektive metoder.....	12
3.11 Å holde fast barn.....	13
3.12 Å håndtere egne følelser.....	13
3.13 Å si unnskyld.....	15
3.14 Vær proaktiv.....	15
4.0 Metode.....	17
4.1 Valg av metode.....	17
4.2 Planlegging av datainnsamling.....	18
4.3 Utvalg av informanter.....	19
4.4 Beskrivelse av gjennomføringen.....	19
4.5 Analysearbeid.....	20
4.6 Kildekritikk.....	20
4.7 Etske retningslinjer.....	21
5.0 Drøfting.....	22
5.1 Tilknytning.....	22
5.2 Opptrappingsfasen.....	22
5.3 Kaosfasen.....	23
5.4 Å holde barn fast.....	25
5.5 Nedtrappingsfasen.....	25
5.6 Å jobbe proaktivt.....	26
5.7 Å håndtere egne følelser.....	26
6.0 Avslutning.....	28

BDBAC4900	3
7.0 Litteraturliste.....	29
Vedlegg.....	30

1.0 Innledning

I min bacheloroppgave har jeg valgt tema ut fra noe jeg brenner for, barns følelser og hvordan disse blir møtt av barnehagelæreren. Tjora (2021) sier at en kan få gode ideer til forskningsprosjekter om en tar utgangspunkt i noe en er nysgjerrig på eller ut fra et konkret problem (s.18). Som ansatt i barnehage og mor selv hører jeg stadig vekk «du trenger da ikke bli så sint» og «du, det der var da ikke så vondt, du trenger ikke gråte». Vi som barnehagelærere har et samfunnsmandat og et ansvar når det kommer til å behandle barna med respekt og se de som likeverdige. I dette ligger også ansvaret å ha respekt for barnas opplevelsesverden og deres følelser. De føler på lik linje med oss og fortjener bedre enn å bli avvist eller avfeid fordi vi mener noe er en bagatell.

I denne bacheloren vil jeg først fremlegge mitt tema og problemstilling, etterfulgt av aktuell teori, så forklare mitt valg av metode, for så å drøfte mine funn opp mot aktuell teori. For meg er dette bachelorprosjektet til for å tilegne meg selv ny kunnskap innen mitt tema, så derfor har jeg vektlagt teorikapittelet spesielt.

«Barn er ikke vanskelige, men de kan ha de vanskelige» – informant A (45år)

2.0 Tema og problemstilling

Siden barns følelser og hvordan disse møtes er et veldig stort tema har jeg valgt å snevre dette inn til den konkrete problemstillingen:

Hvordan handler barnehagelæreren i situasjoner hvor barn blir fysiske utagerende når de er sinte?

Bakgrunn for valg av dette temaet er med utgangspunkt i noe personlig. Jeg har selv en sønn som har slitt med å regulere følelsene sine, spesielt når det kommer til sinne. Han har både slått, sparket, ødelagt ting og vært vanskelig å nå inn til, både hjemme og tidvis da han gikk i barnehagen. Jeg vet også av egen erfaring at det er lett å selv bli trigget og sint av slik oppførsel, men på grunn av interesse og kunnskap vet jeg at dette ikke er måten en håndterer disse situasjonene. Disse barna trenger hjelp og støtte, og jeg brenner for at alle barnehagelærere skal inneha kunnskapen og motet til å se, møte og støtte disse barna.

Tjora (2021) skriver i sin bok «kvalitative forskningsmetoder» om symbolsk interaksjonisme, hvor han refererer til Mead som jeg kommer inn på under mitt teorikapittel. Interaksjonisme vil si at vi vektlegger situasjonene vi kommer opp i, ofte på detaljnivå og hvordan situasjonene oppstår. Dette gir grunnlaget for videre interaksjon, sosialisering og utvikling av blant annet normer og samfunn (s.29). Siden barnehage er et lite samfunn i seg selv, vil min utforskning kunne gi nyttig kunnskap til personalet og er dermed høyaktuell innen barnehageprofesjonen. Tjora (2021) sier videre at disse interaksjonene ER samfunnet (s.29). Siden vi som jobber i barnehagen representerer samfunnet, vil vi gjøre en viktig oppgave i møte med disse barna som strever med emosjonsregulering. Slik at de skal oppfatte samfunnet som et inkluderende felleskap de kan delta i, hvor de også godtas for sin egenart.

2.1 Begrepsavklaring

I begrepet «utagerende» kommer slag, spark, dytting, spyting, biting og annen fysisk atferd mot andre inn. I tillegg ødeleggelse eller forsøk av ødeleggelse av leker, møbler, inventar osv. Påføring av smerte eller ubehag mot seg selv kommer også under dette begrepet.

I begrepet «møte» mener jeg hvordan vi kommuniserer med barnet, både verbalt og fysisk gjennom kroppsspråk og mimikk.

Hvordan en «handler» innebærer da hvordan vi fysisk handler, f.eks. stiller oss i veien, holder barnet fast, sender vekk andre barn, tar barnet fysisk ut av situasjonen osv.

Jeg velger også å bruke og veksle mellom begrepene «emosjoner» og «følelser» der hvor det er naturlig.

3.0 Teori

3.1 Respekt

Rammeplanen (2017) slår fast at en skal vise respekt for barns opplevelsesverden og møte dem som individer. For at barn skal bli møtt med respekt må det være gjensidighet i relasjonen og samspillet, hvor den voksne har ansvaret for å se, forstå og ta hensyn til barnas egenart. I dette samspillet må en være bevisst det asymmetriske maktforholdet, hvor den voksne har større makt enn barnet i relasjonen. Denne makten må utøves til det beste for barnet, hvor barnet får den støtten og hjelpen det trenger for å utvikle seg. Den voksnes definisjonsmakt er særdeles viktig å være bevisst på (Drugli, 2018, s.230-231). Berit Bae (1996) hevder at en relasjon ikke er likeverdig dersom en ser på den andre parten som mindre eller mer verdt (s.147).

3.2 Trygg tilknytning

Små barn trenger at noen tar vare på dem og derfor har små barn en sentral utviklingsoppgave gjennom å skape tilknytningsrelasjoner med sine nærmeste omsorgsgivere. Dette gjelder selvsagt foreldre, men også personalet i barnehagen (Drugli & Lekhal, 2020, s. 52). Videre hevder Drugli og Lekhal (2020) at behovet for omsorg og trygghet står sterkt i barna og de da trenger tilgjengelige voksne som fungerer som en fysisk og psykisk trygg havn. Dette forutsetter en trygg tilknytning. Om tilknytningen er trygg eller utrygg kommer an på kvaliteten på samspillet i relasjonen mellom omsorgspersonen og barnet. Dette krever at en bruker tid sammen og at den voksne er sensitiv over barnets behov og opplevelse, og deretter gir en tilpasset respons (s.54-55). For at en tilknytning skal bli trygg må den voksne være fysisk og psykisk tilstede og ta barnets opplevelse og reaksjoner på alvor. En må være forutsigbar og stabil i sine følelsesmessige reaksjoner. Er responsen barnet får uregelmessig, hvor barnet en dag får omsorg og en annen dag blir oversett, vil ikke barnet ha den trygge basen det trenger (Askland, 2015, s.62-63).

3.3 Emosjoner

Ordet emosjoner inneholder begrep som både følelser, sinnstemninger og affekter. En emosjon består av tre hovedkomponenter; opplevelse, kroppslige eller fysiologiske reaksjoner og atferd. Dermed kan vi forstå emosjoner som en samordning av det vi opplever, hvordan kroppen vår reagerer og hvordan vi handler (Vikan, 2014, s.13-17).

3.4 Regulering av følelser

Mennesker regulerer sine følelser for å opprettholde likevekt. For å gjøre dette må de gjenkjenne og kontrollere de emosjonelle uttrykkene og tilpasse de til de ulike sosiale

situasjonene de er i (Drugli, 2018, s.55-56). Når det kommer til barn har de behov for reguleringsstøtte og derfor følelsesmessig inntoning viktig. Dette skjer gjennom at omsorgspersonen til barnet forstår barnets indre følelser, selv når de ikke er i samsvar med barnets atferd. Noen viser sinne når de egentlig er lei seg, mens andre later som ingenting når de faller og får vondt. Det er da viktig at vi i barnehagen møter følelsene, setter ord på dem og ikke bare atferden, da dette gir grunnlag for utvikling av barnets emosjonsregulering og empati. Her er det viktig at omsorgspersonen ikke plasserer sine egne følelser hos barnet, men viser respekt og forståelse når barnets følelser er ulik våre egne. Når vi møter barnets følelse, vil den negative følelsen dempes. Om barnet ikke blir møtt på en god måte vil barnet i mindre grad lære å regulere følelsene sine. Hos barn som blir sinte og ikke møtes på dette, kan sinne og atferden øke i intensitet og forekomst (Drugli & Lekhal, 2020, s. 65).

3.5 Emosjonell kompetanse

Emosjonell kompetanse innebærer at barnet har evne til å regulere følelsene sine på en hensiktsmessig måte i ulike sosiale settinger. Det vil også si at barnet gjenkjenner andres følelser og hva som er ligger bak. Her er det verdt å merke seg at mange voksne overvurderer fireåringers evne til å sette seg inn i andres følelser (Drugli, 2018, s. 54).

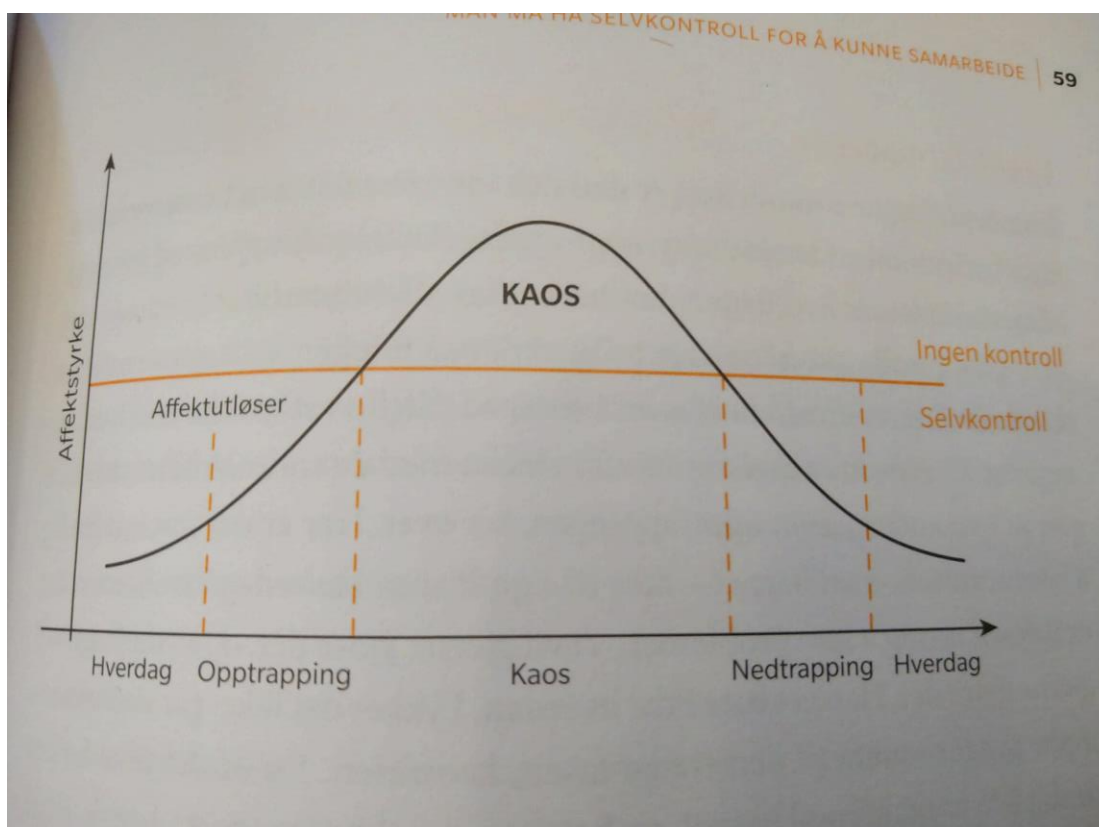
3.6 Hvorfor er emosjonell kompetanse viktig?

Den sosiale utviklingen som skjer med barn i barnehagealder er en svært viktig faktor for hvordan barnet har det og får det i livet sitt. Barnets sosiale kompetanse har innvirkning på både språk, motorikk, lek og læring, og denne utviklingen henger tett sammen med den emosjonelle utviklingen. Sosial kompetanse innebærer blant annet evnen til å regulere sine følelser og reaksjoner, og tilpasse disse til andres behov. Dette er en kompleks ferdighet som utvikles i gjensidig samspill med andre, hvor barnet trenger mange positive samspillserfaringer for å fremme utvikling. For at barna skal bli robuste og oppleve livsmestring, er det viktig å legge til rette for en positiv utvikling av både emosjonell og sosial kompetanse (Drugli & Lekhal, 2020, s.73-74).

En svensk studie gjort av Rydell, Berlin og Bohlin i 2003 viste at barn som ikke greide å regulere følelsene sine aldersadekvat når de var 2 år, hadde en økt risiko for å utvikle atferdsvansker i 4 års alder. Dersom disse barna får støtte av omsorgspersoner til å regulere seg, vil de beskyttes mot senere vansker. Dermed gjennom å gi barn støtte i regulering av følelser, vil vi kunne fremme barns utvikling og evne til selvregulering (Drugli & Lekhal, 2020, s.71).

3.7 Selvkontroll

Som barnehagelærer må vi kunne håndtere barns sterke emosjoner, deriblant sinne. Sinnet oppstår når barnet mister selvkontrollen og barnet handler da på en måte som gir mening for det (Elvén & Edfelt, 2019, s.58). Elvén og Edfelt (2019) hevder videre at barnet kan reagere ved å slå et annet barn, ødelegge lek, kaste ting eller løpe vekk. Dersom barnet ikke rekker eller klarer å håndtere situasjonen, mister det seg selv i kaos og emosjoner. I 1983 ble grunnmodellen for affektbrudd skapt av Kaplan og Wheeler, hvor hovedpoengene i figuren er at barnet står i en følelse av selvkontroll når det ikke går over grensen til kaos. Barnet mister kontrollen når det kommer i en kaossituasjon.

Grunnmodell for affektbrudd. Fra Rabalder i barnehagen (s.95). Av Elvén, B.H. & Edfelt, D. 2019. Fagbokforlaget

Grensen for affekttoleransen øker ettersom barnet vokser til. Dette kalles modning, men for barnehagebarn er grensen lavere enn for eldre barn, noe som tilsier at barna mister kontrollen oftere enn eldre barn. Barn med atferdsproblemer eller har problemer med å regulere følelsene sine, har en lavere affekttoleranse og mister oftere selvkontrollen enn andre (s.58-59). Fysisk aggresjon er en naturlig del av barns utvikling. Frem til to års alder øker den, mens etter dette vil den reduseres (Fossen, 2013, s.46). Her er et viktig skille mellom sinne og

aggresjon, hvor sinne er en følelse og aggresjon er en handling (Hagen, 2021, s.63) Drugli og Lekhal (2020) skriver at ingen aldersgruppe bruker mer fysisk aggresjon som toåringene, som både slår, biter og sparker for å få det de ønsker (s.69). Etter toårs alder reduseres denne aggresjonen. Her finner vi et unntak, hvor om lag 4 prosent opprettholder et høyere nivå av aggresjon gjennom barndommen enn andre (Fossen, 2013, s. 46). Dette vil si problemer med å regulere affektene sine.

Jacobsen og Svendsen (2010) hevder at å kunne regulere sine emosjoner, betyr at den kraften emosjonen skaper i nervesystemet, møtes med kognisjon og dermed skaper forståelse og retning på ens atferd og oppmerksomhet. For barn som ikke har fullt utviklet sin kognitive evne, har behov for at de som er nær dem, ser dem, forstår og hjelper dem med regulering av denne kroppslige kraften emosjonene gir (s.34).

Elvén & Edfelt (2019) skriver at i opptrappingsfasen mot kaossituasjonen, er det fortsatt mulig å kommunisere med barnet. Når barnet går over affekttoleransen sin, det vil si i kaosfasen, vil det ikke lengre være mulig å nå inn til barnet. Etter en stund vil barnet komme i nedtrappingsfasen, hvor det begynner å roe seg og til slutt komme tilbake til seg selv. Barn er ulike og vil derfor oppføre seg ulikt i de forskjellige fasene. Det er derfor svært viktig å vite at en kun kan kommunisere og samarbeide med et barn som befinner seg under streken eller grensen for affekt og kaos. Det er mer utfordrende å kommunisere med barnet i opp- eller nedtrappingsfasen og det krever en stor tilpasning fra oss som barnehagelærere. Dette fordi barnet i disse fasene har nok med å kontrollere seg selv (s.60).

3.8 Barns strategier for å beholde selvkontroll

Ingen ønsker å miste selvkontrollen. Derfor skaper barn en del strategier for å beholde selvkontrollen. Disse strategiene utvikles raskere av noen barn enn andre, men ettersom de blir eldre vil de ha en velutstyrt verktøykasse, men med noe forskjellige verktøy. Noen barn trekker seg unna vanskelige situasjoner eller skjerner seg om de blir værende i situasjonen. Andre bestemmer seg for at dette går bra og fokuserer på dette, mens noen gjør noe kjent, noe som gir de trygghet (Elvén & Edfelt, 2019, s.67). Drugli (2018) hevder at barns evnen til å regulere følelsene øker med alderen og at barn utvikler strategier for å regulere seg. Det kan være å benytte indre selvsnakk som «jeg spør en voksen om hjelp» eller «nå må jeg telle til ti og puste rolig» (s.56). En annen strategi i følge Elvén og Edfelt (2019) er å søke støtte hos andre, som f.eks. personalet i barnehagen. Barn utvikler også andre strategier som fungerer, men som kan gi negative følger for dem selv eller andre. Dette kan være å lyve, si nei, true, løpe sin vei, slå, søke sosial anerkjennelse ved å bruke skjellsord eller bite seg selv helt

bevisst for å roe seg selv. Hvis barnet biter eller slår seg selv, skal vi ikke avbryte barnet. Gjør vi det kan barnet begynne å slå hodet i gulvet i stedet, noe som er mer risikabelt (s.67). Videre skriver Elvén og Edfelt (2019) at dette er atferdsproblemer og at slike strategier skapes for å løse en situasjon, ikke ødelegge den. For å endre barnets handlingsmønster må vi her finne ut hva som utløste atferden og endre forutsetningene. Dette kan vi gjøre gjennom å samtale med barnet om hvilke følelser og tanker det hadde og hjelpe barnet med å finne løsninger på problemet. Her er det viktig å være undersøkende og bruke spørreord som hva, hvem, hvordan og ikke hvorfor. Hvorfor har en anklagende undertone og for barn som er i affekt er det vanskelig å svare på. Vi må være åpne, rolige og undersøkende, og ikke tolkende og moraliserende (s.67-68).

3.9 Speiling

I samtaler med barn eller kollegaer vet vi at å speile deres bevegelser eller kroppspositur kan være hensiktsmessig og positivt. Følelser speiles også. Giacomo Rizzolatti oppdaget på 1990-tallet at når vi gjør noe, kan dette speiles av andre. Når en treffer noen på tur på fjellet og smiler, vil en ofte få et smil tilbake. Vi smittes dermed av følelsene de rundt oss har, både de positive og de negative. Er en person hissig, roper og bruker skjellsord påvirker dette oss. Hvor godt vi klarer å regulere og skjerme oss, varierer fra person til person. Her har spesielt yngre barn mindre evner til å ikke la seg påvirke. Rundt fireårsalder har utviklingen av evnen til å ikke la seg påvirke av andres følelser falt på plass for de fleste barn. Dette vil si at de påvirkes bare til en viss grad. Noen barn har ikke den samme utviklingen og kan gjennom hele livet ha problemer med å skille egne og andres følelser (Elvén og Edfelt, 2019, s.73).

Bevisstheten rundt selvet er noe som utvikles med alderen. George Herbert Meads teorier om perspektivtaking og intersubjektivitet er her sentrale. Med perspektivtaking mener vi at det å ta andres perspektiver er selve grunnlaget for identitet og sosialisering. Dette gjennom de relasjonene vi skaper til andre mennesker (Alvestad, 2018, s.402-403). Relasjoner som påvirkes gjennom samspill og speiling av følelser. Videre skriver Alvestad (2018) at sentrale begrep i Meads teorier er *I*, *Me*, *Self* og *Others*. Disse begrepene brukes til å belyse relasjonen mellom mennesker. *I* sier at vi aldri helt kjenner oss selv og kan bli overrasket over hva vi gjør, da vi ikke vet hvordan vi handler i en situasjon før etterpå. *Me* handler om hvordan vi ser på oss selv, og det er i relasjonen mellom *Me* og *I* at evnen til å se seg selv og sine handlinger ligger. Her ligger muligheten for både barnehagelærere og barn å reflektere over egne handlinger (s.403). Mead skriver at for å oppnå en bevissthet i oss selv, at vi var en del av hva som skjedde, må vi kunne se tilbake og reflektere over en hendelse (Mead, 1913, s.376).

Gjennom å huske tidligere erfaringer og gjennom å se på ansiktsmimikk, gester og inntoning, kan vi forutsi hva andre vil. Derfor vil reaksjonen en gir være individuell og variert. Barnet reagerer gjerne ut fra tidligere erfaringer fra lignende situasjoner, gjennom å huske foreldre eller omsorgspersoners reaksjoner og ord (Mead, 1913, s.377.) Dette vil si at dersom barnet har opplevd foreldre som truende eller kjefte, så kan barnet respondere likt. Dersom barnet tidligere har blitt møtt med forståelse og samregulering er det mindre sjans for konflikt.

Perspektivet på seg selv i forhold til andre ligger i relasjonen mellom *Self* og *Others*. Dette vil si evnen til å forstå at andre kan oppleve og føle annerledes enn oss. Dette er noe barn lærer og utvikler både i samspill med omsorgspersoner, men også i lek med andre barn. Det å kunne handle ut fra konteksten og forstå sosiale sammenhenger, gir barnet sosial kompetanse. Slik utvikler også barnet sine egne handlingsmønstre (Alvestad, 2018, s.403-404)

Denne speilingen av følelser, kommer fra speilnevroner i hjernen som speiler det den andre personen gjør eller uttrykker forteller Bergem og Nordanger (2016). Videre forteller de at følelser speiles indirekte gjennom motorisk speiling av emosjonelle ansiktsuttrykk. F.eks. når vi tuller og ler sammen med barna oppstår samregulering. Samregulering vil si når to personer regulerer hverandres følelser og relasjonen er preget av gjensidighet. Når barn er triste eller sinte kan det ikke lengre være gjensidig. Da må den voksne ta ansvar og regulere barnets følelser gjennom reguleringsstøtte. Vi som voksne må da overstyre våre speilnevroner som speiler barnets følelser. Gjennom et reguleringsystem i frontallappen i hjernen kan voksne styre følelsene våre gjennom tankekraft. Et barn har ikke utviklet et slikt reguleringsystem. Derfor må den voksne hjelpe barnet å regulere sine følelser. For hver gang barnet får hjelp til å regulere seg, så økes kapasiteten og utviklingen av barnets reguleringsystem (Bergem & Nordanger, 2016).

Når vi føler oss stresset og truet, tar ofte de affektstyrte delene av hjernen over. Dette kan f.eks. skje i en stresset hverdag, hvor et barn er sint, kaster ting eller slår andre barn. Når barn og ungdom ikke har fått utviklet sin regulering av følelser, kan de komme kraftig ut og virke truende på andre. Dette kan føre til økt affekt hos den som blir utsatt for det, gjennom at speilnevronene speiler følelsene til den som er sint. Her må en gi god reguleringsstøtte, gjennom å holde sitt affektnivå nede og holde seg rolig (Nordanger & Bergem, 2016).

Hvordan barn handler ut fra sine følelser, utløser en reaksjon hos barnets omsorgspersoner. Denne reaksjonen kan endre barnets emosjonelle opplevelse. Er en støttende, viser sympati og forståelse, kan en hjelpe barnet med å regulere seg. På den andre siden undergraver en barnets regulering av følelser om en er avvisende eller avstraffende (Jacobsen & Svendsen, 2010, s.

169). Her trekker Nordanger og Bergem (2016) frem at kunnskap om hva som ligger bak en slik væremåte er viktig, slik at en kan gi god støtte og empati. Drugli og Lekhal (2020) hevder at dersom en møter barn med sinne eller andre uhensiktsmessige strategier når de er sinte, kan dette føre til økt risiko for atferdsvansker senere (s.69)

Dermed vil det å kjeft eller bli sint på et barn i barnehagen påvirke barnet. Et yngre barn vil kanskje begynne å gråte, mens med et eldre kan dette sinne påvirke barnet slik at det oppstår en konflikt. Som voksen i barnehagen har vi et ansvar, vi må beholde roen og være forutsigbare for å skape trygge omgivelser. Dette er spesielt viktig med barn som kommer i konflikt oftere enn andre. Her ligger også paradokset. Med barn som ofte er i konflikt, blir vi mer bestemt i stemmen og i kroppsspråket. Da vil speilnevronene til barnet bli mer aktivert, affektsmitten bygger opp affektene og vi kan ende med en større konflikt. Slike situasjoner er ofte preget av stress og frustrasjon, og en trenger da andre strategier for å hjelpe barnet (Elvén & Edfelt, 2019, s. 74-75).

3.10 Lavaffektive metoder

For å dempe faren for konflikt og hjelpe barnet ned fra sin affektgrense, finnes det flere lavaffektive metoder en kan ta i bruk. I stedet for å kreve øyekontakt, bør en kun holde blikk-kontakt i et par sekunder. Øyekontakt over lengre tid eller det å kreve at barnet ser på oss vil trigge affektene i barnet. Dette fordi kravet vi stiller om øyekontakt kommer ut fra at vi vil at barnet skal se hvor alvorlige eller bestemte vi er. Dermed vil det oppstå affektsmitte. I tillegg må en unngå å ta på barnet med ansente muskler, da muskelspenninger smitter akkurat som følelser. Er en ved det punktet at en må ta tak i barnet, skal en forholde seg rolig og følge barnets bevegelser. Det å holde et barn fast skal en unngå, da dette vil utløse en voldsom konflikt i de fleste tilfeller. Å holde fast i et barn må skje på barnets betingelser (Elvén & Edfelt, 2019, s.75-76).

Videre råder Elvén og Edfelt (2019) å sette seg ned slik at en er på barnets nivå, men ikke for nærme da dette kan stresse barnet. Målet er å roe ned barnet og hjelpe det til å beholde selvkontrollen, derfor må en selv være rolig og ha et rolig kroppsspråk. I tillegg bør en sitte med siden til når en snakker til barnet. Dette fordi vi speiler hverandres kroppsspråk når vi sitter mot hverandre og da også kroppsspenninger. Å sitte med felles fokus mot noe annet vil roe ned barnet, minke speilingen og gi grunnlag for en bedre samtale (s.75).

Når barnet er i opptrappingsfasen, kan vi avlede barnet for å forskyve dets oppmerksomhet. Dette vil forhindre at affektsmitten oppstår mellom barnet og en selv. En begynner alltid med

å bekrefte følelsen, for så å foreslå noe annet dere kan gjøre. En kan bruke humor eller en annen aktivitet for å få barnet til å tenke på noe annet og dermed få barnet ned fra affektgrensen sin (Elvén & Edfelt, 2019, s.77).

3.11 Å holde fast barn

Å holde fast et barn kalles nødverge og skal kun benyttes av barnehagepersonalet om det er sjeldne og uforutsigbare hendelser, hvor det er umiddelbar fare for liv og helse. Dette vil si at barn som utagerer jevnlig ikke faller under denne kategorien, da det er forutsigbart. Da må vi se på våre krav og forventninger til dette barnet og iverksette endringer slik at barnet slipper å befinne seg i slike krevende situasjoner. Et annet alternativ er å stille oss rolig imellom og roe ned situasjonen (Elvén & Edfelt, 2019, s. 84-85).

Her er det svært viktig at en vet at disse metodene kun skal brukes i kritiske situasjoner, dvs. ved voldsomme hendelser. § 271 i Straffeloven tilsier at kroppskrenkelser oppstår når en utfører vold mot en person eller krenker personen fysisk på en annen måte (Justis- og beredskapsdepartementet, 2008). Dette avgrenses når det er i beskyttelses- eller omsorgsøyemed. Her skiller en mellom å gripe inn for å verne og beskytte barnet, og handlinger som har en straffende karakter (Norges Høyesterett, 2019).

3.12 Å håndtere egne følelser

Personalet i barnehagen har gjennom koronatiden fått tittelen hverdagshelter. Dette indikerer at vi er mennesker med superkrefter som skal tåle det meste av motstand. Det er vi dessverre ikke, og nå og da befinner vi oss i situasjoner hvor også vi kjenner oss provoserte over barns handlinger. Å stå støtt, trygt og rolig i situasjoner med utagerende, sinte barn krever mye av profesjonaliteten vår. I barnehagehverdager oppstår stress over manglende personale, over arbeidsmengden og over barn som nok en gang utagerer for noe en som voksen kan se på som en bagatell. Er en i tillegg i dårlig form, har sovet for lite eller sliter med noe i privatlivets sfære, kan det være vanskelig å beholde tålmodigheten. I slike situasjoner kan voksne rope til barn, kjeft, sukke oppgitt eller forlate barnet alene med de vanskelige emosjonene. Vi har et tungt og omfattende ansvar som barnehagelærere, i tillegg er vi også pliktig og lovpålagt å opptre profesjonelt da vi representerer samfunnet (Elvén og Edfelt, 2019, s.77). Drugli og Lekhal (2020) hevder at om sinte barn blir møtt med sinne, vil barnet ikke få den støtten det trenger til utvikling av emosjonsregulering (s.125).

I følge Elvén og Edfelt (2019) må en i kampens hete, gjøre så godt en kan. Det er ikke alltid like godt gjennomtenkt, men da er det viktig å håndtere situasjonen for så å evaluere og

forandre etterpå, slik at en er bedre forberedt neste gang (s.77). Montgomery (2020) hevder at om en klarer å tenke «hva burde jeg gjøre nå?», så rekker en å bremse før følelsene tar overhånd. Klarer en å tenke, kan en klare å reagere uten straff eller overdrevet sinne. Videre sier hun at bevissthet over hvem en vil være i disse situasjonene er viktig, det å kunne beholde roen selv om det koker (s.115). Drugli og Lekhal (2020) sier at en som voksen må kunne stoppe opp og være i stand til å se seg selv utenifra. Slik at en kan regulere sine egne følelser og opptre profesjonelt. Har personalgruppen et trygt miljø, kan en støtte hverandre i de vanskelige situasjonene (s.125). Å kunne reflektere i fellesskap med en kollega eller med personalgruppen, er et viktig arbeid etter en slik hendelse. Da må en våge å se på sin egen atferd og ikke skylde på barnet, foreldrene eller kollegaer for utkommet av situasjonen. Gjennom refleksjon, står en bedre rustet til å håndtere slike situasjoner om og når de oppstår igjen. Dette bør gjøres på en strukturert måte, gjennom å lage en strategi for hva en kan gjøre når følelsene tar overhånd. I barnehagen er vi som nevnt i en profesjonell rolle og kan ikke reagere på følelser på lik linje som hjemme. Å lage en plan i personalgruppa kan innebære å finne ut hvordan en kan støtte hverandre når noen sliter, hva kan vi gjøre for å beholde roen, hva gjør vi når følelsene tar overhånd og så videre (Elvén og Edfelt, 2019, s.78). Askland (2011) slår det så godt fast «Å holde på rolla som pedagog og omsorgsperson er viktig, ikke minst etisk» (s.44).

Det er også viktig å ta vare på seg selv. Dette kan være utfordrende i en hektisk hverdag med mye stress, men her hevder Lundestad (2017) at en står i fare for å bli tappet for energi dersom en ikke klarer å si nei. Videre sier hun at en i barnehagen må planlegge hvor en skal bruke kreftene sine og ha evnen til å balansere det å ta hensyn til egne behov opp mot hva andre trenger av oss. Her kan det være heldig å involvere leder eller kollegaer (s.257).

Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad (2021) hevder at gjennom refleksjon så vil vi kunne se likheter mellom hvordan vi selv fikk omsorg som unge og måten vi gir omsorg på. De introduserer også begrepet «haimusikk». Denne «musikken» spiller i oss når barn gjør noe som vi synes er vanskelig og kan gi oss en indre uro. Dette kan gi utslag i irritasjon, sinne eller apati, selv om vi ikke greier å forklare hvorfor. Gjennom refleksjon kan en bli bevisst disse sidene ved seg selv og slik stå bedre rustet til å håndtere vanskelig situasjoner. Her må en opptre med myndighet, vennlig og med ro, slik at en ikke skader tilliten barn har til seg gjennom å bli høylytt og skremmende (s.73-75). Videre hevder Brandtzæg, Torsteinsson og Øiestad (2021) at ved å være en «sint voksen» vil barnet miste den trygge havnen den voksne er og det skaper stress for barnet. Barn skal ikke måtte ta ansvaret for den voksnes følelser

gjennom å måtte tilpasse seg for ikke å gjøre den voksne sint. Selvsagt skal en kunne si ifra på en bestemt og kraftig måte når situasjonen tilsier det, men barn skal ikke oppleve voksne med ustabile følelsesmessige reaksjoner i barnehagen (s.78-79).

3.13 Å si unnskyld

Er en uheldig og blir for sint på et barn, så er det viktig å reparere. Gottman og Declair (2017) har skrevet i den foreldrerettede boken «hjerteforeldre» at gjennom å si unnskyld til barnet og forklare hva en følte i det øyeblikket kan skape en sterkere relasjon. Gjennom å snakke med barnet kan en finne andre løsninger når følelsene stormer. En skal ikke være redd for å si unnskyld, da dette kan gi god læring for barnet (s.87). Tilgivelse er en prosess hvor offeret, i dette tilfelle barnet, ikke lengre er sint, bitter eller unngår den som gjorde et overtramp mot det. Når en blir sint på et barn vil maktbalansen mellom barnet og den voksne øke og en må da jobbe for å bygge opp igjen tilliten. Har vi som barnehagelærere en relasjon til barnet bygget på tillit og gjensidighet, vil dette arbeidet med å reparere gå enklere (Mørreaunet, 2018, s. 173). Hagen (2021) kaller det et radikalt ansvar når vi tar ansvar for noe uheldig som skjer i vår relasjon til barnet. Videre hevder hun at vi kan si unnskyld på denne måten: Si kort og konkret hva du sier unnskyld for, sett ord på hvordan du tror barnet opplevde situasjonen, si unnskyld på ekte og genuin måte og si hva du kunne gjort annerledes. Til slutt kan barnet komme med sin reaksjon og en må da validere barnets respons (s.173-174).

3.14 Vær proaktiv

For å støtte barns utvikling av selvregulering av følelser og hjelpe de når følelsene går over affektgrensen, er trygg tilknytning og en sterk relasjon med barna vesentlig. Når vi har en trygg tilknytning er vi en trygg havn for barna både fysisk og psykisk, og vi kan være en kilde til trøst og støtte i vanskelige situasjoner. At omsorgspersonene er inntonet på barnet og tilstede både fysisk og mentalt er viktig, siden tilknytningskvaliteten er basert på samspillskvaliteten med den voksne (Drugli, 2018, s.56-57). Kjenner vi barna, gir de trygghet og viser genuin omsorg, vil vi legge til rette for samregulering og utvikling av evnen til selvregulering av følelser.

Skal vi hjelpe barn til å beholde selvkontrollen, må vi tilby de en annen strategi. Dette handler om å være proaktiv og snakke med barnet i fredstid om hva det kan gjøre i slike vanskelige situasjoner. Målet må være at barnet ikke går over sin affektgrense og dermed beholder kontrollen. En måte å gjøre dette på er å tegne det som skjedde og hva en kunne ha gjort, eller bruke sosiale fortellinger. Noen ganger vil ikke barn snakke om det som har skjedd, og en kan

da heller ta det i bruk i positive sammenhenger, f.eks. barnesamtaler eller samlinger. Da kan en ta disse i bruk i vanskelige situasjoner, hvor det da ikke blir anklagende eller instruerende. På samme måte kan en ha rollespill med figurer og ta for seg situasjoner som har hendt, slik at barna kan hjelpe figurene med å finne løsninger. Det viktigste er å trekke barna med i samtalen og sammen finne alternative løsninger (Elvén og Edfelt, 2019, s.69).

Det vil også være hensiktsmessig å ha et innblikk i barnets liv utenfor barnehagens fire vegger. En kan ikke se på barnet isolert fra sin omverden. Skal en forstå hva som ligger bak barnets reaksjoner og atferd, må en ha kjennskap til hvordan barnet har det både i og utenfor barnehagen (Drugli, 2018, s.237). Dermed vil et godt foreldresamarbeid være vesentlig, også siden barns utvikling er preget av foreldrenes tillit til barnehagen (Glaser, 2019, s.19)

4.0 Metode

Det finnes to hovedtyper metoder innen samfunnsvitenskapelige undersøkelser, kvalitativ og kvantitativ metode. Kvalitativ metode skiller seg fra den kvantitative gjennom å ha fokus på forståelse snarere enn forklaring, data i tekstform fremfor tall og en nærhet til sine informanter (Tjora, 2021, s.27). Ved kvantitative undersøkelser får vi tellbare data, som kan kategoriseres. Hva en velger som sin metode kommer an på om en har en åpen eller lukket tilnærming, i tillegg er problemstillingen avgjørende for valget. Ved å velge en åpen tilnærming, hvor målet har å gjøre f.eks. fenomenologiske undersøkelser vil kvalitativ metode være et naturlig valg. Ved lukket tilnærming og deskriptive eller komparative undersøkelser vil kvantitativ metode være et riktig valg. I tillegg må en se på formålet med undersøkelsen. Ønsker en få opplysninger om mange enheter og tall i form av figurer eller grafer eller mange opplysninger om få enheter som kan gi et mønster i helheten av egenskaper (Larsen, 2017, s.27).

Mitt personlige utgangspunkt for denne bacheloroppgaven er min sønns tidligere utfordringer med å regulere sinne. Dette gjør at jeg har en personlig erfaring, som gjennom refleksjon er utgangspunktet for forskningen. Her er det viktig for meg å opptre profesjonelt og være åpen for erfaringene til mine informanter. Et fenomenologisk vitenskapssyn tar utgangspunkt i den subjektive opplevelsen og prøver å finne en dypere mening i informantenes erfaringer. Her sentrerer jeg fokuset på fenomenverdenen slik informantene mine oppfatter og opplever den (Thagaard, 2018, s. 36). Tjora (2021) skriver også at kvalitative undersøkelser har fokus på informantenes opplevelse og meninger, og hva som blir følgene av dette (s.27).

For å kunne stole på kunnskap forskning gir oss, må vi utføre den på en seriøs og grundig måte. Selvsagt må vi være klar over at ulike omstendigheter kan påvirke funn basert på intervjuer, som igjen kan føre til en viss usikkerhet rundt forskningen (Larsen, 2017, s.14).

4.1 Valg av metode

Ved en slik studie som jeg har gjennomført, skal informasjon om hvem som skal undersøkes og hva som skal belyses, komme frem i problemstillingen (Larsen, 2017, s. 34). I min bacheloroppgave har jeg valgt å bruke kvalitativ metode og semistrukturert intervju i min innhenting av datamateriale. Ved å velge kvalitativ metode åpner jeg opp for å kunne grave dypere i informantens tanker, enn ved en spørreundersøkelse (Thagaard, 2018, s.15). Valget ble tatt ut fra problemstillingen min; hvordan handler barnehagelæreren i situasjoner med barn som blir fysisk utagerende når de er sinte. Et intervju vil da gi rom og tid til refleksjon hos informanten og jeg har mulighet til å spørre oppfølgings spørsmål, be informanten forklare og

rydde opp i eventuelle misforståelser. Dette sikrer dermed god validitet. Det ofte er lettere å få svar på intervjuer enn om en sender ut en spørreundersøkelse. I et kvalitativt intervju går en også i dybden på temaet og kan finne data som en kvantitativ metode ikke ville ha plukket opp (Larsen, 2017, s.29). For meg ble det svært viktig å ha friheten til å stille oppfølgings spørsmål, slik at jeg kunne få en bredere forståelse av hva informanten mente. Slik fikk jeg et klarere bilde på hva som lå bak informantens refleksjoner og handlinger i forhold til spørsmålene. Ved kvalitative studier leter vi etter prosesser og mening som ikke er målbare. I slike undersøkelser studerer vi egenskapene til sosiale fenomener og datagrunnlaget er hentet inn fra få informanter (Thagaard, 2018, s.15). Tjora (2021) skriver at innenfor et sosialkonstruktivt perspektiv er vi ute etter å finne ut informantens forståelse av sin virkelighet og hvordan den skaper mening, på bakgrunn av sine egne erfaringer og opplevelser. Dette må betraktes subjektivt og kan dermed brukes til å forstå sammenhenger ut over enkeltindivider som mine to informanter (s.129).

Ulempen ved kvalitativ metode er at den ikke er statistisk generaliserbar, men den bør ha en overføringsverdi (Larsen, 2017, s.29). Ulempen med min bachelor er antall informanter. Jeg har kun to, men ideelt sett ville jeg hatt tre eller flere. Larsen (2017) peker på kontrolleffekten som den mest åpenbare ulempen med kvalitative intervjuer. Det kan være vanskelig for informanten å være ærlig på grunn av intervjuformen, i motsetning til et avkrysningsskjema. I tillegg kan informanten gi svarene den tror intervjueren kan ønske til sin forskning (s.29). Dette kan gi feilkilder.

4.2 Planlegging av datainnsamling

I innsamlingen av datamaterialet var det viktig for meg å få frem informantens refleksjoner og tanker rundt temaet. Jeg utformet derfor en kladd til intervjuguiden som jeg i to runder fikk tilbakemelding av veiledere på. Gjennom disse tilbakemeldingene ble jeg bevisst å bruke åpne spørsmål, som kunne få informanten til å reflektere godt rundt temaet. Tjora (2021) nevner også at åpne spørsmål er det som skiller dybdeintervjuet fra survey-undersøkelser som bruker lukkede spørsmål. Slik gir en som nevnt over informanten mulighet til å fortelle mer om temaet. En har også mulighet til å følge informantens digresjoner som kan vise seg å være relevante for undersøkelsen (s.128). Jeg valgte å ha en del spørsmål og et semistrukturert intervju, hvor jeg kunne regulere rekkefølgen på spørsmålene ut fra hvor det var naturlig å spørre. Ved å velge et semistrukturert intervju, åpnet jeg opp for muligheten til å stille oppfølgings spørsmål, slik at informanten kunne utdype eller oppklare (Larsen, 2017, s.99). Dette for å følge opp det informanten fortalte. Bergeland og Jæger (2018) hevder at spørsmål

fra intervjuguiden bør ha en deskriptiv form. Gjennom å bruke spørreord som «hva» og «hvordan», kan en legge til rette for at informanten kan beskrive hva den ville ha gjort i en situasjon eller hvordan en jobber med temaet i barnegruppa (s.72). Tjora (2021) hevder at den frie, uformelle samtalen er idealet når det kommer til intervjuformen som metode, men at bruk av en intervjuguide gir en mer seriøs atmosfære for informantene (s.172). For meg ble intervjuguiden et verktøy som sikret meg de dataene jeg trengte for å svare på min problemstilling.

4.3 Utvalg av informanter

Jeg valgte å ta kontakt med barnehager i nærmiljøet, hvor jeg fikk tilgang til to informanter som er barnehagelærere. Jeg valgte bevisst informanter med lengre erfaring i barnehage, siden disse gjerne har mer erfaring med å håndtere utfordrende situasjoner med barn som utagerer. Dette for å få det datamaterialet jeg trengte til å besvare min problemstilling (Thagaard, 2019, s.56). Jeg fikk ikke mange henvendelser av informanter som ville stille til intervju. Jeg hadde ønsket å ha en informant til, men det ble det ikke mulighet eller tid til. Thagaard (2019) hevder at en slik studie ofte omhandler personlige og nærgående temaer, og derfor er det kanskje ikke mange som ønsker å delta (s.56). Derfor var det viktig for meg å informere på forhånd om temaet for intervjuet, at det var anonymt og at de ville få et samtykkeskjema for avkrysning. Dette samtykkeskjemaet inneholdt informasjon om prosjektet og det kom tydelig frem at informanten kan trekke sitt svar helt frem til bacheloroppgaven er levert.

4.4 Beskrivelse av gjennomføringen

For at informanten skulle føle seg trygge og komfortable, fikk de velge hvor de ville gjennomføre intervjuet. Som intervjuer må jeg skape en atmosfære som føles trygg, slik at informanten fritt kan fortelle om hva den tenker, føler og har opplevd (Bergsland & Jæger, 2018, s.72). Begge inviterte meg hjem til seg, men pga. sykdom ble det ene tatt over video. Da jeg møtte informantene passet jeg på å være høflig og vennlig, og ga rom til litt småprat før vi startet intervjuet. Hvordan jeg oppførte meg, hadde noe å si for kommunikasjonen mellom meg og mine informanter (Tjora, 2021, s. 53). Jeg startet intervjuet med noen spørsmål om informantens bakgrunn, interesser, om barnehagen og om barnegruppa. Dette fordi jeg ikke ville gå rett på de mer utfordrende spørsmålene, men gi informanten mulighet til å bli «varm i trøya» og skape tillit mellom oss (Dalland, 2017, s.78). Tjora (2021) slår fast at oppvarmingsspørsmål kan omhandle alder, dagligliv, interesser og arbeidsoppgaver. Dette vil si uformelle og «ufarlige» spørsmål som ikke krever mye refleksjon (s.159). Gjennom intervjuet, ble ikke intervjuguiden fulgt til punkt og prikke. Når informanten kom inn på et

tema, f.eks. det å holde fast et utagerende barn, så tok jeg opp denne tråden og spurte flere uplanlagte, åpne spørsmål rundt temaet. Dette gir rom og mulighet for at informanten kan redegjøre dypere rundt sine tanker og erfaringer. Noe som igjen gir et mer utfyllende datamateriale (Bergsland & Jæger, 2018, s.72). Jeg valgte også flere ganger å oppsummere det informanten sa, gjennom å bruke setninger som «så om jeg har forstått deg rett, så mener du..». Dette gir informanten mulighet til å rette på informasjonen jeg har notert. Notatene jeg tok var korte og presise. Jeg avsluttet intervjuet med et avrundingsspørsmål, hvor jeg spurte om det var noe mer informanten ville legge til. Videre fortalte jeg litt om gangen i prosjektet og informanten sa seg villig til å svare på spørsmål over telefonen senere om nødvendig (Tjora, 2021, s. 161).

4.5 Analysearbeid

Etter gjennomføring av intervjuene, satte jeg med ned med notatene og skrev ned dataen så utfyllende som mulig. Da hadde jeg det fersk i minnet og jeg renskrev og sammenfattet svarene. Etter å ha lest igjennom grundig, begynte jeg å kode tekstene fra intervjuene. Dette blir gjort for å redusere datamengden, skape orden, mening og struktur (Bergsland & Jæger, 2018, s. 81). I et slikt intervju gir informanten en del informasjon som ikke er relevant for problemstillingen. Dette må derfor lukes ut, og ved hjelp av kodene beholdt jeg det som var hensiktsmessig (Larsen, 2017, s.114). Deretter lagde jeg kategorier som jeg sorterte datamaterialet etter. Dette var blant annet «proaktivt arbeid», «opptrappingsfasen», «nedtrappingsfasen», «å holde barn fast» og «hvordan håndtere egne følelser». Videre ville jeg forsøke å finne sammenhenger, gjøre sammenligninger og stille spørsmål til funnene fra intervjuene. På denne måten gjør jeg en innholdsanalyse, hvor jeg ser etter meningsfulle mønstre for så å vurdere disse opp mot eksisterende teori (Larsen, 2017, s.114).

4.6 Kildekritikk

Siden ingen metoder er feilfrie, er det viktig å være bevisst og reflektert over egne metoder. For å evaluere arbeidet, kommer jeg her inn på to viktige begreper innenfor kvalitativ forskning. Validitet og reliabilitet. Validitet i en kvalitativ studie handler om i hvilken grad vi undersøker det vi skal undersøke. Dette handler mye om jeg stiller spørsmål som sikrer at jeg får svar på min problemstilling. I tillegg handler det om de fortolkningene jeg gjør er troverdige. I denne studien skal jeg ikke bare beskrive noe, men også fortolke det jeg studerer (Larsen, 2017, s.93). Bergsland og Jæger (2018) knytter troverdighet opp mot reliabilitet. Det vil si hvordan datamaterialet er samlet inn, hvor pålitelig det er og hvordan det bearbejdes, analyseres og tolkes (s.80). Her handler det om å opptre profesjonelt og ikke la egne meninger

og tanker styre. Svarene jeg fikk gjennom mine intervjuer, skulle drøftes i lys av eksisterende teori og forskning.

Et mål for studiet jeg har gjort, er at det kan overføres til andre grupper enn de to informantene mine. Det vil si en generalisering av funnene, som kan overføres til andre barnehagelærere (Larsen, 2017, s.94). Svakheten ved min oppgave mener jeg er antallet informanter. De ga solide og gode svar, men om studien kan overføres til andre barnehagelærere er noe uvisst. Dette skriver jeg med tanke på informasjonen informantene ga om kunnskap og kompetanse innen temaet. De mener de fikk lite kunnskap om det gjennom barnehagelærer-studiet. Kunnskapen de har tilegnet seg kommer fra tiden utenfor det nevnte studiet. Dermed er det ikke sikkert at alle barnehagelærere sitter med den samme kunnskapen som mine to informanter.

4.7 Etiske retningslinjer

Da jeg skulle finne informanter valgte jeg å formulere en tekst med informasjon om prosjektets hovedtrekk og formål, som jeg sendte ut til barnehager i nærområdet. For meg var det viktig å synliggjøre hva informanten skulle være med på og hva innsamlet data skulle brukes til. Denne informasjonen har ifølge Bergsland og Jæger (2018) informantene krav på (s.83). Da mine to informanter meldte seg, sendte jeg de et samtykkeskjema som de skulle lese igjennom og krysse av på. Siden dette skulle være anonymt, brukte jeg en avkryssingsboks og ikke underskrift. I dette skjemaet informerte jeg om at intervjuet var anonymt, at all data ble anonymisert slik at det ikke kunne spores tilbake til barnehagen og at informanten når som helst kunne trekke seg fra prosjektet. Bergsland og Jæger (2018) sier at en må behandle innsamlet data konfidensielt og derfor bruke koder eller fiktive navn, slik at det ikke kan avsløre informantens identitet (s.85). Dette var et svært viktig etisk punkt for meg. Ikke noe av det jeg hentet inn skulle senere kunne spores tilbake til informantene eller barnehagen de jobber i.

5.0 Drøfting

I følgende kapittel vil jeg ta for meg mine to informanters erfaringer og tanker om temaene: tilknytning, opptrappingsfase, kaosfasen, å holde barn fast, nedtrappingsfasen, å jobbe proaktivt og hvordan håndtere egne følelser.

Begge informantene er kvinner, jeg velger å kalle de A (45år) og B (34år). A(45år) jobber med de eldste barna i barnehagen, mens B(34år) jobber med 2-3 åringene i en barnehage hvor mange av barna har norsk som andrespråk. Begge har over 10 års erfaring med arbeid i barnehagen. Begge informantene uttrykker at de ser på fysisk utagering slik jeg beskrev i starten av oppgaven. Det vil si; å slå, sparke, spytte, bite, kaste ting, ødelegge ting og i tillegg rope.

5.1 Tilknytning

Begge informanter legger vekt på at det er viktig å kjenne barna og skape en trygg tilknytning og relasjon med dem. Hvor trygg en tilknytning er, kommer an på kvaliteten i samspillet mellom omsorgspersonen og barnet (Drugli og Lekhal, 2020, s.54-55). Dette er grunnleggende for å kunne støtte og veilede barna når følelsene tar overhånd. Med å kjenne barna mener informantene det å kjenne deres personlighet, reaksjonsmønster og ha kjennskap til barnets liv utenfor barnehagen. En av informantene trakk frem et eksempel med et barn som utagerte når det skiftet hjem mellom far og mor, da foreldrene var skilte. Dermed kan en slå fast at et godt foreldresamarbeid er viktig, både for barnas utvikling og deres trivsel. Dette henger tett sammen med foreldrenes trivsel og tillit til barnehagen (Glaser, 2019, s.19). Dette var for informant B (35 år) utfordrende, siden mange av de foresatte i denne barnehagen har et annet morsmål enn norsk. Dette ga igjen utfordringer i kommunikasjonen med foresatte om barnets hverdag, hva som skjer i barnehagen og hva som skjer på hjemmebane.

5.2 Opptrappingsfasen

Begge mine informanter forteller at de prøve å avverge at barna blir så sinte at de mister selvkontrollen. Dette gjør begge ved å være rolige og enten få barnets oppmerksomhet over på noe annet eller ta barnet ut av situasjonen. Elvén og Edfelt (2019) hevder at om barnet ikke greier å håndtere en situasjon, kan det ende i kaosfasen hvor det mister selvkontrollen (s.58-59). For å forhindre dette, kan en prøve å få barnets oppmerksomhet over på noe annet, slik at det roer ned emosjonene. Deretter kan en snakke med barnet om hva barnet følte og sammen finne en alternativ løsning på slike situasjoner (Elvén & Edfelt, 2019, s.77). Informant A (45år) prøver å hjelpe barnet med å sette ord på det barnet føler gjennom fraser som «hva kjenner du inni deg nå?». Informanten viser med dette at hun forsøker å forstå barnets indre

følelser og ikke kun har fokus på atferden. I følge Drugli og Lekhal (2020) er det viktig for barns utvikling av emosjonsregulering at vi setter ord på følelsene og ikke bare atferden (s.65). Det er ifølge Elvén og Edfelt (2019) utfordrende å kommunisere med barn i opptrappingsfasen, da barnet har nok med å beholde selvkontrollen. Ender barnet i kaosfasen vil det ikke lenger være mulig med kommunikasjon og barnet kan bli fysisk utagerende (s.60). Informant A (45år) opplever at barna ofte kan komme ned fra opptrappingsfasen ved å tilby de fysisk kontakt, som en klem eller å sitte på fanget. Her nevner hun at barnehagen jobber ut fra trygghetssirkelen og at barna bruker de voksne som en trygg base eller ladestasjon. Videre legger informanten vekt på at det alltid er en grunn til at barnet reagerer slik det gjør og at vi må forsøke å finne det som ligger bak. «Barnet er ikke vanskelig, men kan ha det vanskelig» sier hun. Her kommer viktigheten over refleksjon og bevissthet i hvordan vi møter barnet med respekt frem. Gjennom gjensidighet i samspillet i relasjonen mellom omsorgspersonen og barnet, hvor en ser barnet og prøver å forstå det, kan vi vise respekt for barnet (Drugli, 2018, s.230-231) Berit Bae (1996) hevder at om en ikke ser på barnet som like mye verdt, eller mindre verdt, kan ikke relasjonen være likeverdig (s.147)

Informant B (34 år) forsøker å avlede barnet, for så å finne ut hva som skjer inni barnet. Denne informanten jobber med 2 åringer og ifølge Drugli og Lekhal (2020) er det ingen annen aldersgruppe som bruker så mye fysisk aggresjon som disse (s.69). Denne fysiske aggresjonen er en del av barns utvikling, som når toppen ved 2 års alder, for så å reduseres. Her er det et unntak på om lag 4 prosent som beholder et høyere nivå av aggresjon og fysisk utagering gjennom barndommen enn andre barn (Fossen, 2013, s.46). Informanten trekker frem at det er viktig å kjenne barnet og barnets liv utenfor barnehagen. Har barnet f.eks. to hjem kan barnet utagere på byttedager mellom de to hjemmene. Her er foreldresamarbeidet viktig og utfordrende med foreldre som ikke snakker godt norsk.

Informant B (34 år) har opplevd barn som selv har regulert seg ved å gå vekk fra en vanskelig situasjon. Hun mener det er viktig å legge merke til og anerkjenne det barnet gjør. I følge Elvén og Edfelt (2019) utvikler barn ulike verktøy for å håndtere emosjonene sine, slik som å trekke seg vekk fra situasjonen. Disse strategiene utvikles raskere av noen enn andre og skapes for å beholde selvkontrollen, ikke for å ødelegge situasjonen. Noen strategier er mer uheldige, slik som å true, slå eller søke sosial anerkjennelse ved å bruke skjellsord (s.67).

5.3 Kaosfasen

Når barnet mister selvkontrollen og affektene tar overhånd, handler det for begge mine informanter om å skjerme både barnet og de rundt barnet. Enten skjermer de barnet der det er

eller så tar de barnet vekk fra situasjonen. Informant B (35 år) forteller om en 2åring med norsk som andrespråk som hver morgen kom i et voldsomt raseri inn døra til barnehagen. Barnet viste fysisk aggresjon mot personalet og mot spesielt mor. Her måtte personalet ta over barnet fra mor og bære det inn på et annet rom. Barnet strittet imot og kunne både slå og sparke. Informanten sier dette ikke er en ålreit situasjon for noen og at de valgte å bære barnet vekk for å skjerme barnet selv. Inne på rommet var barnet sammen med en fra personalet. Her fikk barnet rase fra seg, med en voksen fra personalet til stede. Her spør jeg hvor bevisst informanten er sitt eget kroppsspråk i en slik situasjon. Hun forteller at hun setter seg på gulvet med en armlengdes avstand til barnet og kun kikker på barnet fra øyekroken nå og da. Hun velger å sitte med siden til barnet og prøver å ha et avslappet kroppsspråk. I følge Nordanger og Bergem (2016) gjør denne informanten en god jobb i å unngå affektsmitte. Affektsmitte kan forekomme gjennom at speilnevroner i hjernen speiler det den andre gjør eller uttrykker. Elvén og Edfelt (2019) hevder at når en person opptrer aggressivt, roper og kanskje slår eller sparker oss, kan dette påvirke oss gjennom indirekte motorisk speiling av emosjonelle kropps- eller ansiktsuttrykk (s.73). Her må en som voksen ta ansvar og regulere barnets følelser, siden relasjonen her ikke kan være gjensidig. Dette står i kontrast til følelser hvor vi kan være samregulerte, som ved glede og latter. Som voksen i møte med barnet som er på vei mot eller over sin affektgrense må en være bevisst, rolig og styre sin emosjonelle respons gjennom tankekraft. For hver gang en hjelper barnet å regulere seg ned, øker barnets kapasitet og utvikling til selvstendig regulering (Bergem & Nordanger, 2016).

Alvestad (2018) nevner Meads teorier hvor begrepene *I* og *Me* belyses. *I* sier at en aldri helt kjenner seg selv og at barnet i en slik situasjon ikke vet hvordan det handler før etterpå. Bevisstheten over handlinger ligger mellom *I* og *Me*, hvor barn ikke fullt ut har utviklet evnen til å se seg selv og sine handlinger, og reflektere over disse (s.403). Barn responderer gjennom å huske tidligere erfaringer. Dette vil si at dersom omsorgspersoner opptrer truende eller skremmende, så kan barnet respondere likt. Har barnet erfaring med å bli møtt med forståelse og samregulering, er det mindre sjanse for konflikter og at barnet mister selvkontrollen (Mead, 1913, s. 376). Her viser begge mine informanter en bevissthet i hvordan de møter barn i slike vanskelige situasjoner.

Elvén og Edfelt (2019) skriver om såkalte lavaffektive metoder, som innebærer hvordan den voksne opptrer i møte med et barn i affekt, for å hindre å provosere affektene i barnet slik at det mister selvkontrollen. Siden kroppsspenninger provoserer vil det være hensiktsmessig å sette seg ned på barnets nivå, unngå å holde øyekontakt for lenge, sitte med siden til barnet

med litt avstand og unngå å ta på barnet (s.75). Her viser informant B (34 år) at hun er bevisst sitt kroppsspråk og på den måten greier å være til stedet for barnet og hjelpe det ned fra kaosfasen.

5.4 Å holde barn fast

Å holde fast et barn vil provosere barnets affekter ytterligere og en står i stor fare for at konflikten øker. Ved å holde fast et barn smitter affektene gjennom muskelspenninger og fører ofte til en voldsom konflikt, ifølge Elvén og Edfelt (2019, s.75-76).

Informant B (34 år) har løftet opp sinte, utagerende barn, for å ta de ut av situasjonen. A (45år) har måtte holde fast barn som har vært sinte, fordi hun ikke visste hva barnet kom til å gjøre om hun slapp. Dette tilsier at hun var redd for at barnet skulle skade seg selv eller andre. Å holde fast barn er en stor inngripen og skal kun brukes i uforutsigbare situasjoner, hvor det er umiddelbar fare for liv og helse (Elvén og Edfelt, 2019, s.85). Her har begge mine informanter måtte gjøre dette flere ganger med samme barn, i mangel på alternative handlingsmåter. Begge opplever det som svært uheldig og ubehagelig. Straffeloven § 271 sier at kroppskrenkelser oppstår når en krenker en person fysisk (Justis- og beredskapsdepartementet, 2008). Dette tilsier at en ikke har lov til å holde fast et barn som utagerer jevnlig, men fordi de anså det for barnets beste måtte de holde fast eller ta barnet fysisk ut av situasjonen. Her skiller en på å gripe inn for å beskytte og verne barnet, og holde fast for å straffe barnet (Norges Høyesterett, 2019). Her ser en viktighet av kunnskap om proaktiv jobbing med emosjonsregulering for å kunne forhindre at slike situasjoner oppstår. Begge opplever at de har fått for lite kunnskap om dette gjennom sin barnehagelærer-utdannelse. På den andre siden vil det være viktig å få inn kompetansen en selv mangler fra andre instanser, slik at barna får støtte og hjelp. Slik kan en unngå at barnet kommer opp i disse situasjonene jevnlig og at en da slipper slike omfattende inngripener.

5.5 Nedtrappingsfasen

I nedtrappingsfasen er barnet på vei til å bli roligere. A (45 år) forsøker å snakke med barnet om hva som skjedde og hva det følte, for sammen å finne alternative løsninger til neste gang. B (35år) sier at ikke alle barn ønsker eller har evnen til å snakke eller forstå om vi snakker med dem. Hun jobber med unge barn som har norsk som andrespråk. Begge legger vekt på å forsøke å sette ord på følelsen barnet har, i tillegg til sammen med barnet å finne andre løsninger i slike situasjoner. Videre opplever begge at barna trenger ro og fred for å lande, før

de kan gå tilbake til barnegruppa. Her sier Drugli (2018) at en må være fysisk og psykisk tilstede og være inntonet på barnet, slik at vi kan være en kilde for støtte, trøst og dialog i en vanskelig situasjon. Gjennom å hjelpe barnet å gjenkjenne og kontrollere emosjonene, kan den voksne støtte barnet i å finne og gjenopprette likevekt (s.56-57). Drugli og Lekhal (2020) skriver at dette skjer gjennom at vi i barnehagen setter ord på følelsene, ikke bare atferden. Da vil den negative følelsen dempes og gi et grunnlag for barnets utvikling av emosjonsregulering og empati. Det motsatte skjer om vi møter barnet med sinne, siden sinnet og atferden barnet føler og viser da kan øke i intensitet og forekomst (s.65).

5.6 Å jobbe proaktivt

Å jobbe proaktivt med både barnet og barnegruppa er noe begge mine informanter anser som svært viktig og forebyggende. Begge bruker begrepet «å snakke om det i fredstid». Informant A(45år) forteller at barnehagen hennes jobber ut fra trygghetssirkelen, for å sikre trygg tilknytning og gode relasjoner. Slik blir personalet en trygg base for barnet og dette er et viktig grunnlag for å kunne støtte barnas utvikling av selvregulering av følelser (Drugli, 2018, s.56-57). Hun forteller også at de bruker «hjerteprogrammet» med to figurer i rollespill for barna. Både A (45 år) og B (34 år) bruker fortellinger, rollespill og samtaler med barna. Det å spille ut hendelser med figurer trekker oppmerksomheten bort fra barnet selv, og det ufarliggjør det, sier den ene informant. Elvén og Edfelt (2019) sier at dette gjør det mindre anklagende og instruerende, ved at barna selv kan hjelpe figurene å finne løsninger. Her er det viktig å inkludere barna i samtalen (s.69). Den ene informant snakker også med barna om større temaer som vennskap, omsorg og at alle følelser er lov.

5.7 Å håndtere egne følelser

For å støtte barns utvikling av selvregulering og evne til å regulere sine sterke emosjoner, må vi være trygge, stabile voksne som tilpasser vår emosjonelle respons. Er barnet sint og fysisk utagerende kan vi ikke heve stemmen, kjeft og vise barnet med hele oss at nå vi mener alvor (Drugli & Lekhal, 2020, s.125). Dette vil føre til affektssmitte og dette kunne øke konflikten og i verste fall føre til økt risiko for atferdsvansker senere (Drugli og Lekhal, 2020, s.69). Reagerer vi med sinne vil dette stresse barnet og komme i konflikt med faktumet at barnehagelæreren skal være barnas trygge havn. Askland (2015) sier at voksne må reagere på følelsene sin på en forutsigbar og stabil måte. Dette fordi barnet mister den trygge basen voksne er dersom responsen barnet får er uregelmessig (s.62-63). Informantene mine opplyser at i opphetede situasjoner hvor barnet er på vei opp til eller over sin affektgrense, så er det viktig å opptre rolig. I tillegg trekker de frem at et nært og godt samarbeid med kollegaer,

både i situasjonen, men også til refleksjonsarbeid i etterkant er viktig for å beholde denne roen. Drugli og Lekhal (2020) hevder at en må greie å stoppe opp og tenke i en slik situasjon hvor en selv blir provosert, regulere sine følelser og på en slik måte opptre profesjonelt. Om en ikke greier dette, er det viktig å få støtte fra sine kollegaer (s.125). Montgomery er enig i dette og sier at om en greier å tenke, vil en greie å reagere uten å bli overdrevent sint. Gjennom å reflektere over hvem en ønsker å være i slike situasjoner, kan en bli bevisst dette og handle ut fra sitt pedagogiske grunnsyn (s.115).

Personalgruppen til begge mine informanter har et godt miljø for å dele og reflektere, også over de vanskelige temaene. Informant B (35 år) trekker frem at dette er svært viktig for å kunne finne løsninger på situasjoner som oppstår jevnlig med utagerende barn. Det er aldri barnets skyld og som barnehagelærer må en se på sin egen atferd og handlinger. Gjennom refleksjon kan en bli bevisst seg selv i situasjonen. Gjennom å reflektere med personalgruppa kan en finne gode løsninger og strategier, både for å håndtere barnets handlinger og følelser, og også sine egne følelser (Elvén og Edfelt, 2019, s.78). Her kan en trekke frem spørsmål om hvor godt miljøet for refleksjon over vanskelige temaer i landets barnehager er og hvor enkelt eller vanskelig det er å innrømme at et barns handlinger provoserer en.

«Det er viktig å ta vare på seg selv og være ærlig med kollegaer når noe er vanskelig» sier informant A (45 år). Jobber en i barnehage, så har en mange roller og krav til profesjonalitet. En er likevel menneskelig og en kan ha dårlige dager. Lundestad (2017) skriver at dette kan være utfordrende og en må lære å balansere sitt eget behov opp mot andres behov (s.257).

«Vi er bare mennesker» er en dårlig unnskyldning når noe går galt. Likevel skjer det at selv barnehagelæreren sier noe en ikke skulle ha sagt, blir litt for streng eller gjør noe som ikke er i tråd med barnets beste. En av mine informanter trekker her frem styrken i det å kunne si unnskyld til barnet. Barnehagelæreren har allerede mer makt enn barnet og denne forskjellen øker om en blir sint. Det er da den voksnes ansvar å jobbe for å reparere relasjonen for at relasjonen skal være bygget på tillit og gjensidighet (Mørreaunet, 2018, s. 173). Gottman og Declaire (2017) sier at en ikke skal være redd for å si unnskyld og at det ligger mye læring i det at voksne kan si unnskyld, for barn (s.87)

6.0 Avsluttende refleksjoner

I min bacheloroppgave var jeg nysgjerrig på hvordan barnehagelæreren handler i møte med barn som blir fysisk utagerende når de blir sinte. Dette valgte ble tatt fordi jeg føler jeg mangler kompetanse innen temaet, fordi det er viktig for barnet i her og nå situasjonen og fordi det spiller sterk inn på barnets utvikling av sosial kompetanse. I tillegg har jeg en sønn som kan ha voldsomme utbrudd når han er sint, noe som gjør at jeg ønsker en bred kunnskap om hvordan jeg kan hjelpe andre barn i barnehagen med lignende utfordringer. Gjennom arbeidet med bacheloren har jeg tilegnet meg kunnskap om temaet og innsikt i hvordan barnehagelærere handler i slike situasjoner.

Gjennom å bruke kvalitativ metode, det vil si intervju med to informanter, analyse og drøfting opp mot relevant teori, finner jeg ut at hvordan vi ser på barn styrer hvordan vi møter barn som er i en vanskelig situasjon. Dette vil si om vi ser på barna som likeverdige subjekter, noe begge mine informanter tydelig gjør. Det å se barnet bak utageringen, være inntonet og prøve å forstå, i stedet for å korrigere og bagatellisere barnets følelser skal ligge i ryggmargen til alle barnehagelærere. Det kom også frem at å jobbe proaktivt og avverge situasjoner hvor barn kan miste selvkontrollen er noe begge informantene er bevisst. I tillegg må en som barnehagelærer være bevisst sitt eget kroppsspråk og være rolig, for å forhindre at barnet kommer over sin affektgrense. Jeg ser også at det å snakke med barn om følelser, både etter en situasjon og i fredstid, kan hjelpe barna til å gjenkjenne følelsene og hjelpe de å finne gode strategier for å håndtere dem. Dette vil igjen gi en emosjonell kompetanse, som inngår som en del av barnets sosiale kompetanse.

Om jeg skulle gjort noe annerledes med denne bacheloren, så ville det vært å ha flere informanter. Mine to ga innholdsrike og spennende svar, men jeg vet at flere informanter kunne gi bacheloren mer tyngde og et enda tydeligere bilde av hvordan barnehagelæreren handler i disse situasjonene. Jeg mener likevel at funnene i denne bacheloren er overførbare, siden barnehagelæreren skal handle til barns beste og møte barn med respekt. På den andre siden følte begge mine informanter at barnehagelærer-studiet kunne ha enda mer fokus på hvordan en møter barns følelser og hvordan en handler i vanskelige situasjoner.

Til slutt ønsker jeg å rette en takk til mine informanter for et spennende innblikk i deres tanker og erfaringer, til mine veiledere for gode og kloke tilbakemeldinger og til mine medstudenter for samtaler og støtte.

7.0 Litteraturliste

- Askland, L. (2015). *Kontakt med barn*. 2.utgave. Oslo: Gyldendal akademiske.
- Bae, Berit. (1996). *Det interessante i det alminnelige*. Oslo: Pedagogisk Forum.
- Bergem, A.K. & Nordanger, D. (2016). *Traumefeltets nyttigste «terapi»*. Lastet ned 12.01.22 fra: <https://www.cactusnettverk.no/traumefeltets-nyttigste-terapi/>
- Bergsland, M.D. & Jæger, H. (red.). (2018). *Bacheloroppgaven i barnehagelærer-utdanningen*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.
- Brandtzæg, I. Torsteinson, S. & Øiestad, G. (2021). *Se barnet innenfra. Hvordan jobbe med tilknytning i barnehagen*. Oslo: Kommuneforlaget AS.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo: Gyldendal Akademiske.
- Drugli, M.B. (2018). *Emosjonell utvikling og tilknytning*. I Glaser, V. Størksen, I. Drugli, M.B. (red.). *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*. 2.utgave. Bergen: Fagbokforlaget.
- Drugli, M.B. (2018). *Å møte barnet med tillit og respekt gjennom å «se» hele barnet*. I Glaser, V. Moen, K.H. Mørreaunet, S. & Søbstad, F.(red). *Barnehagens grunnsteiner*. 2.utgave. Oslo: universitetsforlaget.
- Drugli, M.B. & Lekhal, R. (2020). *Livsmestring og psykisk helse*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.
- Elvén B.H. & Edfelt, D. (2019). *Rabalder i barnehagen – om lavaffektive tilnærminger*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Fossen, A. (2013). *Snakk med barn om følelser*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Glaser, V. (2019). *Foreldresamarbeid*. 2.utgave. Oslo: Universitetsforlaget.
- Gottman, J.H. & Declaire, J. (2018). *Hjerteforeldre*. Oslo: Panta forlag.
- Hagen, A.H.V. (2021). *Sinte barn og sinte voksne*. Oslo: Gyldendal.
- Jacobsen, K. & Svendsen, B. (2010). *Emosjonsregulering og oppmerksomhet – grunnfenomener i terapi med barn og unge*. Bergen: Fagbokforlaget.

Justis- og beredskapsdepartementet. (2008). *Lov om straff*. Lastet ned 13.02.22 fra:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28>

Kunnskapsdepartementet. (2017). Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Lastet ned 20.04.22 fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-04-24-487>

Larsen, A.K. (2017). *En enklere metode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Lundestad, M. (2017). *Å ta vare på seg selv som leder*. I Skogen, E. Haugen, R. Lundestad, M. & Slåtten, M.V. *Å være leder i barnehagen*. 2.utgave. Bergen: Fagbokforlaget.

Mead, G.H. (1913). *The social self*. Lastet ned 01.03.22 fra:

https://www.jstor.org/stable/2012910?origin=crossref&seq=3&fbclid=IwAR0gkxPk0Z7a5-FO174pftXPLIBZXCC9oxvDQUkiJdVmdklNBcvvCzuRQDE#metadata_info_tab_contents

Montgomery, H. (2020). *Barnehageårene*. Oslo: Pilar Forlag.

Mørreaunet, S. (2018). *Tilgivelse – del av barnehagens praksis?* I Glaser, V. Moen, K.H.

Mørreaunet, S. & Søbstad, F.(red). *Barnehagens grunnsteiner*. 2.utgave.

Oslo: universitetsforlaget.

Norges Høyesterett. (2019). *HR-2019-1719-U*. Lastet ned 13.02.22 fra:

<https://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/avgjorelser/2019/september-2019/hr-2019-1719-u.pdf>

Thagaard, T. (2019). *Systematikk og innlevelse*. 5.utgave. Bergen: Fagbokforlaget.

Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. 4.utgave. Oslo:

Gyldendal Norsk Forlag.

Vikan, A. (2014). *Innføring om emosjoner*. Trondheim: Akademika forlag.

Vedlegg

Intervjuguide

1. Hvor gammel er du?
2. Kan du fortelle litt om deg selv?
3. Hva slags barnehage jobber du i (avdeling/base etc)?
4. Hva er det beste med å være barnehagelærer?
5. Hva er utfordrende med jobben din?
6. Kan du fortelle om barnegruppa di, hva karakteriserer den?
7. Er det noen som skiller seg ut på noen måte, f.eks. med faglige, sosiale eller andre utfordringer?
8. Har du opplevd vanskelige situasjoner på jobb knyttet til barn som har utfordringer? Kan du fortelle litt om dette?
9. Tenk deg at du kommer inn i en situasjon. Et barn er tydelig opprørt, med sint ansiktsuttrykk, voldsomme bevegelser, sier stygge ord og kaster leker og ting rundt seg. Hvordan håndterer du denne situasjonen?
10. Du prøver å snakke til barnet, men det går bare unna og fortsetter å kaste ting på gulvet, hva gjør du da?
11. Har du opplevd å måtte holde fast et barn for å forhindre skade, hvordan handlet du og hvordan følte det? / Hva tenker du om det å holde fast barn som er utagerende?
12. Hva gjør du i etterkant når barnet har roet seg?
13. Hvordan kan en jobbe proaktivt med dette barnet eller barnegruppa?
14. Hvordan er det å håndtere barn som blir utagerende når de er sinte?
15. Kan du selv kjenne at du blir trigget og irritert, og hvordan håndterer du dette?
16. Hva slags atferd og følelser er vanskelig å møte?
17. Hvor viktig tenker du det er at barnehagelærere har kunnskap om hvordan en møter barns emosjoner og hvordan en støtter barns evne til selvstendig emosjonsregulering?
18. Hva slags kunnskap og kompetanse mener du en barnehagelærer bør ha innen dette temaet?
19. Hvordan legger barnehageutdannelsen til rette for god kompetanse innen barns følelser og hvordan vi møter disse?
20. Har du noe mer du vil legge til?

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«Barnehagelærerens handlinger i møte med sinte barn»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å finne ut hvordan **barnehagelæreren** handler i møte med utagerende barn. I dette skrivet gir jeg/vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

I denne bacheloroppgaven ønsker jeg å se nærmere på hvordan barnehagelæreren opptrer og handler i situasjoner hvor barn som blir sinte, blir fysisk utagerende. Dette innebærer hvordan barnehagelæreren støtter barnas regulering av følelser. Med utagerende mener jeg at barnet slår, sparker, biter, og dytter andre, at det prøver/skader seg selv eller ødelegger eller prøver å ødelegge inventar, møbler eller leker.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Det vil bli foretatt et dybdeintervju med informanter som vil ha et omfang på mellom 30-45 minutter. Dette er anonymt og dataene vil presenteres sammen med data fra flere informanter i bacheloroppgaven. De viktigste spørsmålene omhandler hvordan barnehagelæreren handler i møte med utagerende barn, hvordan en jobber proaktivt og hvordan utagerende barn påvirker de voksne i barnehagen.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrevet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes 22.04.22.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Veileder)

Student

Mari Westerhus og
Paal Eckhoff Salvesen

Mali Sjøberg

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet Barnehagelærerens handlinger i møte med sinte barn. Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.